

зв'язків і великої кількості користувачів; адаптації до українських реалій зарубіжних механізмів концепції «Community Policing» як сервісу впровадження інформаційної безпеки й ефективного механізму взаємодії Національної поліції, місцевої влади та громад в умовах децентралізації влади та реформування правоохоронних органів тощо. Відповідно, актуалізуються такі завдання: створення єдиного репозиторію програмного забезпечення; організація ефективною та надійною передачі інформаційних потоків в системі публічного управління; цифровізація усіх технологічних аспектів публічного управління; забезпечення постійного моніторингу та контролю систем інформаційної безпеки; організація безпечності зовнішньої інформації; гарантування належного рівня захисту інформаційно-комунікаційної інфраструктури публічного управління.

Таким чином, українська сервісно-орієнтована державна політика у контексті інформаційної безпеки має бути зосереджена на удосконаленні технологічних, інфраструктурних, кадрових та законодавчих аспектів діяльності у цій сфері, використовуючи успішний зарубіжний досвід. Прагматичні аспекти її реалізації потребують тісної співпраці науковців і практиків публічного управління стосовно адаптації до умов України успішного досвіду провідних країн світу.

Використана література:

1. Про національну безпеку України Закон України від 21 черв.2018 р. № 2469-VIII. *Офіційний вісник України*. 2018. № 55. С. 1903. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/ru/2469-18>.

2. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України Закон України від 06 жовт. 2017 р. № 2163-VIII. *Офіційний вісник України*. 2017. № 91. С. 2765. URL: <http://www.president.gov.ua/documents/2163-17>.

Механізми державного регулювання фармацевтичного ринку України

Попова І. А., к.е.н., с.н.с., доцент кафедри організації та економіки фармації

Національного фармацевтичного університету

Дегтяр А. А., здобувач вищої освіти 5 курсу спеціальності «Фармація»

Національного фармацевтичного університету

ira_porova_dik@ukr.net

Розвиток фармацевтичної галузі України має стратегічно важливе значення, оскільки вона є одним з елементів забезпечення національної безпеки та виробником продукції високої соціальної значущості. Сучасні тенденції розвитку фармацевтичного ринку в Україні перебувають у доволі проблемній площині – у зв'язку з девальвацією гривні і введенням податку на додану вартість для лікарських засобів та виробів медичного призначення.

Потреба державного втручання у процеси фармацевтичного ринку є більш ніж очевидною – в силу його колосальної значущості для суспільного розвитку. Прояви монополізації, інші деструктивні явища і процеси, які щоденно

проявляються на фармацевтичному ринку з вкрай негативними їх детермінаціями стану суспільного здоров'я, вимагають конкретних державних втручань через регуляторні механізми. Відомо, що систему державного регулювання формують механізми, а також інституційне, інформаційне, кадрово-управлінське та фінансове забезпечення.

Державне регулювання фармацевтичного ринку, повинно супроводжуватись активною політикою держави щодо пропагування здорового способу життя, спрямованого в першу чергу на молоде покоління. Незважаючи на пріоритетну роль самої людини у забезпеченні стану свого здоров'я, значимість якісних характеристик функціонування фармацевтичного ринку не слід применшувати. Свідченням цьому є цілі державного регулювання фармацевтичного ринку в країні (табл.).

Таблиця

Основні цілі державного регулювання фармацевтичного ринку в країні

№ з/п	Ціль	Поточна проблемність виконання	Інституціоналізовані перешкоди	Перспективність покращення
1	Забезпечення стабільного розвитку ринку	Дуже висока чутливість до екзогенних впливів	Усталення проявів недобросовісної конкуренції	Більш послідовна державна політика у сфері охорони здоров'я
2	Забезпечення раціонального використання ресурсів і підвищення ефективності виробництва (надання послуг)	Формальність управлінських впливів з практикою неформальних домовленостей	Суб'єктивний доступ до окремих ресурсів, у т.ч. інформаційних	Подолання сировинної імпортозалежності
3	Підвищення конкурентоспроможності продукції, у т.ч. на міжнародному рівні	Слабка інтегрованість управлінських рішень до міжнародних стандартів у підходах урегульованості	Несформований імідж вітчизняної продукції	Поступове завоювання зарубіжних ринків з первинною орієнтацією на транскордонний простір
4	Підвищення якості життя населення	Порушений інститут відповідальності і контролю за якістю продукції	Низька правова культура населення і практика відстоювання прав на якісну продукцію	Покращення якісних характеристик продукції з пониженням практики грубого порушення рецептур

З-поміж зазначених у наведеній таблиці цільових орієнтирів державного регулювання, особливої ваги нині набуває потреба підвищення конкурентоспроможності фармацевтичної продукції, що в своїй акумуляційній вимірності формує загальну конкурентоспроможність фармацевтичного ринку.

Відтак цільовість державного регулювання фармацевтичного ринку в стратегічній перспективі повинна відобразитись конкретними кількісно-якісними показниками, які інтегрально виражені у понятті «конкурентоспроможність». Відносно фармацевтичного ринку – це його тривала здатність утримувати конкурентні переваги на вищих інституційно-просторових рівнях з високою адаптативністю до екзогенних змін й такими кон'юнктурними характеристиками, що дозволяють оптимізувати задоволення потреб його учасників. Таким чином, спрямованість державного регулювання фармацевтичного ринку країни з орієнтацією на забезпечення його конкурентоспроможності є важливим завданням, виконання котрого дозволить комплексно підійти до вирішення проблем та окреслення стратегічних пріоритетів розвитку фармацевтичної сфери.

При з'ясуванні концептуальної суті державного регулювання фармацевтичного ринку країни зазначалось, що в системній інтерпретації його формують механізми, а також інституційне, інформаційне, кадрово-управлінське і фінансове забезпечення.

Інституційне забезпечення державного регулювання фармацевтичного ринку охоплює інститути, що безпосередньо володіють регуляторними повноваженнями або ж впливають на ринок опосередковано через регуляторні впливи на інші (суміжні) сфери суспільного життя. Основну роль безумовно тут виконують профільні органи державної влади центрального і місцевого рівнів. Разом з тим, усе потужнішу нішу займають відповідні громадські структури як форми самоорганізації, населення, комерційних структур тощо. Відтак актуалізується потреба тісної взаємодії спеціалізованих органів державної влади, виробників лікарських препаратів, дистриб'ютерів та аптечних мереж з метою пошуку спільних рішень задля підвищення конкурентоспроможності фармацевтичного ринку в системі регуляторних впливів.

Дуже важливим для ефективності державного регулювання фармацевтичного ринку постає кадрово-управлінське забезпечення, що формується в основному з державних службовців, які здійснюють трудову діяльність у профільних органах державної влади. Цінно, якщо до кадрів регулювання фармринку залучаються фахівці-практики, представники профільних наукових та освітніх структур, що з прикладної й конкретної сторони бачать проблеми розвитку ринкових відносин з балансуванням інтересів їх учасників.

Очевидно, що жодне рішення регулювання фармацевтичного ринку не буде ефективним за умов браку фінансового забезпечення, яке дозволяє його перетворити у відповідний матеріальний базис втілення в життя окреслених теоретичних перспектив.

Сучасна практика державного регулювання допускає широкий арсенал механізмів державного регулювання. Найчастіше їх розподіл здійснений у розрізі: прямих і непрямих; нормативно-правових, соціально-економічних, фінансово-вартісних й організаційно-економічних; економічних, мотиваційних, організаційних, політичних та правових. Виходячи з таких міркувань, наводимо

наступні групи механізмів державного регулювання фармацевтичного ринку, в розрізі яких слід оцінювати ефективність його здійснення з націленістю на забезпечення конкурентоспроможності відповідного рівня:

1. Концептуально-регламентуючі механізми: реформування системи охорони здоров'я через здійснення структурних реформ.

2. Нормативно-правові механізми: законодавча база загальнодержавного рівня, у т.ч. ратифіковані міжнародні документи; нормативи регіонального і місцевого рівнів, у т.ч. обласні програми розвитку; патентування, ліцензування.

3. Економіко-мотиваційні механізми: бюджетне регулювання: державні закупівлі; тендери; система реімбурсації; державні майнові права, особливо на об'єкти інтелектуальної власності у фармацевтичній сфері; цінове регулювання: регламентований перелік лікарських засобів, ціни на котрі встановлюються державою, практика референтних цін, встановлення граничних націнок; податкове регулювання: система оподаткування фармацевтичних підприємств; відшкодування ПДВ;

4. Контролюючі механізми: контроль за якістю продукції, у т.ч. через відновлення багаторівневої системи контролю якості ліків; контроль за дотриманням процедур випуску продукції, упакування, збуту тощо;

5. Інформаційно-промоційні механізми: соціальна реклама; етична промоція фармацевтичної продукції тощо.

Визначення проблем у сфері охорони здоров'я

*Попова І. А., к.е.н., с.н.с., доцент кафедри організації та економіки фармації
Національного фармацевтичного університету*

*Козленко М. В., здобувач вищої освіти 5 курсу спеціальності «Фармація»
Національного фармацевтичного університету*

ira_porova_dik@ukr.net

Розвиток охорони здоров'я є головним напрямом уряду при здійсненні державного регулювання. Державна політика в сфері охорони здоров'я має забезпечувати її ефективне функціонування. Сьогодні сфера охорони здоров'я функціонує не досить ефективно та не повністю вирішує всі проблеми, які стосуються охорони здоров'я населення. На сучасному етапі розвитку охорони здоров'я України, значна частина проблем спричинена відсутністю дієвого механізму регулювання. В умовах реформування та розвитку ринкових відносин, вдосконалення регуляторних інструментів та методів, з подальшим впровадженням їх в практичну діяльність, сприятиме забезпеченню ефективного функціонування сфери охорони здоров'я.

У сучасних умовах труднощі реалізації державної політики в охороні здоров'я та її інтеграції до європейського політичного, соціального та економічного простору зумовлені багатьма причинами, однак, крім незадовільного стану національної економіки, головна з них, що впливає на її потенціал, – невідповідність сучасним викликам організаційної та регуляторної